

Enligt sändlista

Kungörelsedelgivning

Beslut om skydds jakt på storskarv inom Kalmar län år 2025 till och med år 2027

Länsstyrelsen Kalmar län beslutar att skydds jakt på storskarv (i fortsättningen benämnd skarv) får ske enligt nedan angivna förutsättningar och villkor.

A. Skydds jakt vid fasta och rörliga fiskeredskap

Skydds jakt på skarv är tillåten under tiden 1 mars – 31 juli inom 300 m från fasta eller rörliga fiskeredskap i Östersjön och i sötvatten i Kalmar län. Rörliga fiskeredskap omfattar i detta beslut inte handredskap. Högst 1000 skarvar får fällas per år.

B. Skydds jakt i Östersjön i fredningsområden för fisk - mynningsområden

Skydds jakt på skarv är tillåten inom fredningsområden för fisk i Östersjön från och med 1 mars – 31 juli, samt inom 300 m från dessa. Fredningsområdenas avgränsning framgår av Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerak, Kattegatt och Östersjön i Havs- och vattenmyndighetens författningssamling. Högst 300 skarvar får fällas per år.

C. Skydds jakt i Östersjön i område för fredning av abborre och gädda i Kalmar län

Skydds jakt på skarv är tillåten inom område för fredning av abborre och gädda inom Kalmar län från och med 1 mars – 31 maj. Fredningsområdets avgränsning omfattar Kalmar läns kustvattenområde från Blekinge läns gräns till Emåns mynning inklusive Öland. Avgränsningen framgår i detalj av Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak,

Kattegatt och Östersjön i Havs- och vattenmyndighetens författningssamling. Högst 2600 skarvar får fällas per år.

D. Skydds jakt för att freda bestånd av abborre i Östersjön

Skydds jakt på skarv är tillåten i Östersjön i Kalmar län. Skyddsjakten får bedrivas 1 mars – 10 april, samt 1 augusti – 30 november. Högst 2500 skarvar får fällas per år.

Detta beslut gäller från beslutsdatum till och med 30 november 2027 och kan helt eller delvis återkallas av Länsstyrelsen om det finns särskilda skäl.

Länsstyrelsen förordnar, med stöd av 20 § 1 stycket och 21 § JF, att skyddsjakten får ske från motorbåt, dock inte som efterföljsjakt.

Länsstyrelsen förordnar, med stöd av 59 § JF, att detta beslut ska gälla utan hinder av att det överklagas.

Villkor för utnyttjande av tillstånd

För jakten gäller att:

- Den som jagar med stöd av detta tillstånd ska före jakten kontrollera via Länsstyrelsens hemsida att det tillåtna antalet skarvar som får fällas under respektive punkt inte kommer att överskridas.
- Jakten inte får bedrivas i strid mot bestämmelser om skydd av områden enligt miljöbalken, såsom fågelskyddsområden, sälskyddsområden, nationalparker och naturreservat med bestämmelser om jakt.
- Tillstånd erhållits vid eventuellt tillträdesförbud.
- Berörd fastighetsägare och jakträttshavare ska ha lämnat sitt tillstånd till jakten.
- Jakten endast får bedrivas med skjutvapen och att endast tillåtna jaktmedel enligt 10 § jaktförordningen används.
- Jakten inte sker närmare än 300 meter från känd aktiv boplats av skarv under perioden 10 april – 10 augusti.

- Jakten inte sker närmare än 300 meter från känd boplats av berggöv, fiskgjuse eller havsörn under perioden 1 mars - 10 augusti.
- Jakten sker på sådant sätt att övrigt vilt störs i så liten utsträckning som möjligt i enlighet med 5 § jaktlagen.
- Jakten sker på sådant sätt och under sådana tider att den rekreationssökande allmänheten störs i så liten utsträckning som möjligt.
- Jakten utförs på ett jaktetiskt korrekt sätt och skadesjutningar undviks.
- Skytten ansvarar för att fällda skarvar bärgas och om blyammunition använts ska döda fåglar göras oåtkomliga för rovfåglar.
- Rapporteringsskyldighet ska fullgöras enligt nedan.

Rapporteringsskyldighet

Rapporteringen är en skyldighet för jakt som sker enligt detta beslut. Rapporteringen ska ske snarast dock senast en vecka efter att skarv har fällts. Rapporteringen lämnas via formulär på Länsstyrelsens hemsida. Rapporten ska innehålla följande:

- Uppgifter om hur många skarvar som fällts.
- Av vem, var och när det har skett.
- Uppgifter om fågeln varit ringmärkt, ringens inskription. Ring sänds till Naturhistoriska Riksmuseet.
- Uppgifter om fågeln fälldes med stöd av punkt A, B, C eller D ovan.
- Eventuella andra iakttagelser som kan vara av intresse, t.ex. effekter av skyddsjakten.

Allmän hänsyn

Samma grundregler som vid all annan jakt gäller, dvs:

- Jakten ska bedrivas med största möjliga hänsyn till såväl berörd art som övrig fauna och den rekreationssökande allmänheten.

- Det är förbudet att skjuta med blyhagel i eller inom 100 meter ifrån våtmark eller grunda delar av öppet vatten. Naturvårdsverket vägleder att djup grundare än 6 m vid lågvatten klassas som grunda delar av öppet vatten.

Beskrivning av ärendet

Länsstyrelsen i Kalmar län har fattat flera liknande beslut som det rubricerade, vilka efter överprövning fastställts. Senaste beslutet fattades 14 februari 2022, diarienummer 8874-2022, vilket efter överklagan och hantering i Kammarrätten i Jönköping senare återförvisades till förvaltningsrätten i Växjö och fastställdes där i Mål 2221-23.

Ett treårigt beslut om skydds jakt på skarv i Östersjön inom Kalmar län fattades även den 27 mars 2019, diarienummer 218-2314-2019. Beslutet överklagades och Förvaltningsrätten i Växjö fastställde beslutet den 5 juli 2019 i Mål 1805-19. Året dessförinnan fattades ett liknande ettårigt beslut. Beslutet överklagades till Förvaltningsrätten i Växjö som i dom den 18 januari 2019 i mål nr 1406-18 fastställde Länsstyrelsens beslut. Det beslutet överklagades till Kammarrätten som avslög överklagandet den 11 april 2019 i Mål nr 343-19. Länsstyrelsen har fattat beslut om skydds jakt på skarv sedan år 1994.

På mötet i Kalmar läns viltförvaltningsdelegation den 22 november 2024 diskuterades ett nytt skydds jaktbeslut på skarv. Delegationen framhöll det fortsatta behovet av, samt nyttan med, det planerade skydds jaktbeslutet. Åsikterna som lyftes var samstämmiga i delegationen. Protokollet återfinns med diarienummer 8887-2024.

Underlag för Länsstyrelsens bedömning

Nationell förvaltningsplan för skarv 2023

Den övergripande nationella målsättningen i den nationella förvaltningsplanen för skarv är att, utifrån de förvaltningsmöjligheter som föreligger, bevara ett livskraftigt bestånd av storskarv och samtidigt minimera storskarvens negativa påverkan på fiskbestånd i behov av stärkt skydd samt minska konflikterna med fisket.

Mål 1. Gynnsam bevarandestatus för storskarv upprätthålls i Sverige.

Mål 2. Negativ påverkan av predation från storskarv minimeras i områden av särskild vikt för fiskbeståndens bevarande, särskilt

fokus bör ligga på områden som i fiskerilagstiftning fredats från fiske under hela- eller delar av året.

Mål 3. Omfattningen av skador på fiskeredskap och skador på fångst i redskap orsakade av storskarv har minskat.

Mål 4. Kunskapen och dialogen kring storskarvens roll i ekosystemet regionalt, nationellt och internationellt har ökat.

Länsstyrelsens bedömning är att beslutet om skydds jakt bidrar till att uppfylla samtliga mål i den nationella förvaltningsplanen. Detta ifall önskat antal fällda skarvar vid skyddsjakten lämnas till SLU för analys av bl.a. födoval, vilket bidrar till uppfyllnad av Mål 4.

I den nationella förvaltningsplanen står även följande: ”Skydds jakt för skydd av fisk kan även vara motiverat i fiskeförbudsområden eller fredningsområden avsatta i enlighet med fiskelagstiftningen eller miljöbalken. Detta under förutsättning att inskränkningen i fisket är motiverad med utgångspunkt från att specifikt skydda fisk. Vid beslut om skydds jakt ska det av beslutet framgå vilket område och vilken art eller vilket bestånd området avser att skydda. I likhet med det som nämns under avsnittet om skydds jakt för att förhindra allvarlig skada på fisket behöver inte storskarvarnas påverkan vara den enda eller största faktorn för att skydds jakt ska kunna medges.”

Fisket vid Kalmar läns kust

I Kalmarsund, söder om Oskarshamn, utgörs de kustnära områdena främst av grunda mjukbottnar med dess speciella flora och fauna. Längre norrut är inslaget av hårda bottenar större. Här finner man bältesbildande samhällen av blåstång, som är mer anpassad till exponerade förhållanden. De grunda, kustnära områdena har överlag stor betydelse som lek- och födosöksområden för flera av Östersjöns fiskarter. I stort sett alla vegetationsklädda bottenar ner till 8-10 meters djup kan klassificeras som lekplatser för strömming, sik, gädda, abborre med flera.

Yrkesfisket i Kalmar län kan uppdelas i två kategorier, skärgårdsfiskare och utsjöfiskare. Östersjöns ganska artfattiga fiskbestånd gör fiskarna beroende av ett fåtal arter för sin försörjning. Idag är fisket artspecialiserat och därmed sårbart. Länets yrkesfiske är under ständig förändring. Tillgången på fisk och efterfrågan på marknaden styr förändringarna både vad gäller målart och antalet yrkesutövare. Kalmar län uppvisar samma negativa trend inom fisket som landet i övrigt. Antal fiskelicenser minskar och antalet yrkesutövare är idag endast en liten del av

yrkeskåren under 80-talets goda torskfiske. Antalet fiskelicenser i Kalmar län uppgår till cirka 50 stycken. I skärgårdsområdet bedrivs fisket med stöd av enskild rätt och här är fisket en icke obetydlig del av skärgårdsbefolkningens samlade försörjning även om fisket inte alltid bedrivs på heltid. Fiske som näring i länets skärgårdar är en viktig förutsättning för bibehållande av en bofast skärgårdsbefolkning.

Ål, torsk och sill/skarpsill utgör idag de ekonomiskt viktigaste arterna för länets småskaliga kustfiske men även fisket efter plattfisk och kustbundna sötvattensarter som exempelvis gädda och abborre utgör en viktig del av fiskarens försörjning. Runt Öland dominerar garnfiske efter torsk men även flundra, piggvar och ål utgör viktiga målarter. Ett kustnära trålfiske efter skarpsill är en viktig inkomstkälla för ett antal fiskeföretag. Inom länets skärgårdsområden är ålfisket en förutsättning för ekonomisk lönsamhet i fisket. Sedan 2007 krävs särskilt tillstånd för att fiska ål och Kalmar län har en stor andel av Sveriges tillstånd vilket speglar ålfiskets stora betydelse för fortlevnaden av länets kustnära fiske.

Fisketurism är en näringsgren under utveckling och flera yrkesfiskeföretag ser här en möjlighet att kombinera sitt fiske med till exempel guideverksamhet och olika former av upplevelseturism.

Länets kustfiske brottas med stora problem vilket i förlängningen medför en negativ utveckling inom förädlingsindustrin. Nyrekryteringen inom fiskesektorn är mycket låg, medelåldern är hög och investeringsviljan är liten. Flera faktorer påverkar fiskets fortlevnad där fiskbestånd inom biologiskt säkra gränser är avgörande. Andra viktiga problem att lösa är rekryteringsskador för kustnära sötvattensarter samt stora skador på fisk och redskap orsakade av både skarv och gråsäl. Den snabba ökningen av gråsälspopulationen under 2000-talet utgör ett starkt hot mot kustfiskets bedrivande där skadorna på fångst och redskap tidvis är så stora att fisket omöjliggörs.

Länsstyrelsen har ett nära samarbete med kommuner och Sveriges sportfiske- och fiskevårdsförbund för återskapande av våtmarker som reproduktionslokaler för fisk. Fokus är kustlevande sötvattensarter som vandrar upp i sötvatten för lek. Våtmarkerna ger även närsaltreduktion och biologisk mångfald.

Fritids- och sportfiske

Värdet av fisket skattas vanligtvis med utgångspunkt från yrkesmässigt fiske. I många vatten är emellertid fritidsfisket av större omfattning än yrkesfisket (Fiskeriverket, 2008 & 2009, Jordbruksverket & Havs- och vattenmyndigheten 2013). I Kalmar läns skärgård är fritidsfisket av betydande omfattning framförallt fångas gädda, abborre och flundra. Yrkesfiskets fångst av skarpsill, strömming, torsk och ål är dock större än fritidsfiskets fångst av dessa arter.

Genom ett stort fiskeintresse hos fastighetsägare, bör fritidsfisket bidra till de höga fastighetspriserna i Kalmar läns skärgård.

Inventering av skarv

Under 2012 inventerades det svenska beståndet av häckande storskarv, underarten Mellanskarv (Engström mfl. 2012). Inventeringen hade god täckning. Det svenska beståndet såg ut att ha nått sin kulmen och hade minskat med ca 7 % sedan den senaste heltäckande inventeringen 2006. Totalt beräknades beståndet till 40 600 par i Sverige, vilket kan jämföras med 43 700 par under 2006.

Enligt inventeringen 2012 hade Kalmar län minskat i relativ betydelse från att år 1999 ha hållit 33 % av det nationella skarvbeståndet till 10 % av beståndet år 2012.

Enligt inventeringen 2012 (Wirdheim mfl. 2012) påträffades 1834 par på Öland och 3238 par längs Kalmar läns fastlandskust vilket ger ett totalantal på 5072 st par fördelat på 15 häckningsplatser. Jämfört med inventeringen som utfördes år 2006 (5500 par) så blir minskningen 8 %. I inventeringen 2006 angavs antalet skarvkolonier i Kalmar län till 9 st och år 2012 till 15 st.

Under sommaren 2018 utförde Svensk Naturförvaltning på uppdrag av Länsstyrelsen Kalmar län en inventering av skarvbeståndet inom länets brackvattenområde. Inventeringen visade på en kraftig ökning av antalet skarvar jämfört med tidigare inventeringar. Bara vid kolonierna kring Ölandsbron fanns fler skarvar än vad man tidigare beräknat fanns i hela länets kustområde.

Inventeringen uppskattade antalet vuxna skarvindivider till 57 231 st exklusive ungarna födda år 2018. Sammanlagt påträffades 14 074 aktiva skarvbon (d.v.s. skarvpar), i 30 st kolonier.

Under sommaren 2023 utfördes en ny nationell inventering av skarv. Inventeringen bekräftade resultatet av den föregående inventeringen 2018 och man påträffade 14 466 aktiva bon i Kalmar län fördelat på 37 kolonier. Kalmar län hyser enligt inventeringen ca 20 % av Sveriges skarvbestånd.

Enligt Naturvårdsverkets nationella förvaltningsplan för skarv är medeltalet flygga ungar per par vanligen 2-2,5 st. Ca 40 % av de unga fåglarna och 12 % av de äldre dör under ett år. Fåglarna blir köns mogna och häckar vid 2-3 års ålder. Antalet häckande par multiplicerat med en omräkningsfaktor på fem ger skarvbeståndets beräknade storlek efter häckning inkluderat bortfall genom dödlighet. Utgående från antalet häckande par år 2023 (14 466 par) bedöms totalpopulationen i Kalmar läns skärgård till drygt 72 000 skarvar.

Inventeringar av antalet skarvar har ej utförts i Kalmar läns sötvattenområden men bedömningen är att den stora ökningen av skarv som visats i skärgårdsområdet även omfattar sötvattensområdena i inlandet. En sökning på Artportalen för antalet observerade individer av skarv i inlandet i Kronobergs och Jönköpings län visar att antalet observerade individer ökat från knappt 18000 skarvar år 2010 till drygt 43000 skarvar år 2018. Utvecklingen bedöms vara likartad i Kalmar läns inland som dessutom ligger närmare kärnområdet Kalmar läns kust.

Bedömning av tid för skarvens äggläggning

Skyddsjakten bedrivs inte i närheten av kolonierna under den tid då fåglarna ligger på ägg. Den 10 april-10 augusti får jakten bedrivas som närmst 300 m från känd aktiv boplats. Länsstyrelsen Kalmar län har vid flera tillfällen inventerat häckfågelfaunan i Östra Smålands ytterskärgård och god kunskap finns därför om när skarvens äggläggning sker inom detta område. Bedömningen från länets inventerare är att ett tidigt år så lägger skarvarna sina ägg i mitten på april.

Avskjutning av skarv

Skydds jakt på skarv har bedrivits i Kalmar län i varierande omfattning sedan 1994. Totalt har det sedan dess fällts ca 80 000 skarvar och ca 20 000 ägg har prickats.

Avskjutningssiffrorna vid skydds jakt från år 2006-2015 har varierat mellan 2321-3005 st med ett årligt medelvärde på 2681 st fällda

skarvar. Ingen trend i antalet fällda skarvar kan ses i avskjutningen under perioden 2006–2015. Under 2016–2018 fälldes ca 1000 skarvar årligen. År 2019 fälldes 2640 skarvar och 2020 fälldes 3619 skarvar. Ökningen beror på en ökad tilldelning av skarv i skyddsjaktsbeslut och hög täthet av skarv. År 2021–2024 har ca 2800 skarvar fällts årligen.

Förändring av Bilaga 4 jaktförordningen

Den 1 juli 2021 har förändringar gjorts av Bilaga 4 i jaktförordningen. Det är numera tillåtet att på enskilds initiativ skyddsjaga skarv för att förebygga skada, dock inte närmare än 300 meter från boplats för skarv, havsörn eller fiskgjuse vid fasta och rörliga fiskeredskap (inte handredskap), samt inom ett avstånd av 300 m från sådana redskap den 1 augusti–28(29) februari. Storskarv får även jagas vid fiskodling och utsättningsplatser (inom sju dygn innan och sju dygn efter utsättningsstillfälle) samt inom ett avstånd av 300 meter från sådana områden den 1 juli–30 juni. Utöver det är det numera tillåtet att skyddsjaga skarv i fredningsområden för fisk den 1 augusti–28 (29) februari.

Fällda skarvar enligt bilaga 4 jaktförordningen behöver ej redovisas till någon myndighet. Det vore dock önskvärt om de rapporterades frivilligt i Viltdata.se.

Under år 2020 fälldes ca 600 skarvar under de förutsättningar och tider som skydds jakt på skarv numera är tillåtet enligt bilaga 4 jaktförordningen.

Påverkan på fiskebestånd som är relevanta för Kalmar län

I samband med framtagandet av en reviderad nationell förvaltningsplan för storskarv 2023, gjorde SLU en kunskapssammanställning om arten. Sammanställningen innefattar bland annat forskning som berör skarvens påverkan på fiskbestånd. Sammanställningen finns att läsa i sin helhet via följande länk:

<https://www.naturvardsverket.se/4ade7d/globalassets/amnen/jakt-och-vilt/dokument/kunskapssammanstallning-storskarv.pdf>

I den del av kunskapssammanställningen från SLU som fokuserar på fiskbestånd i Östersjön är en slutsats att skarv troligen har störst negativ påverkan på abborre, gös och karpfiskar. Skarvpredation verkar i synnerhet ha negativ påverkan på svaga fiskpopulationer som även påverkas negativt av andra faktorer.

Abborre, gädda och gös är viktiga predatorer i Östersjön och en nedgång av dessa arters bestånd får ekologiska effekter på näringskedjan. Det innebär mer trådalger vilket leder till avsaknad av större vegetation som blåstång och ålgräs. Livskraftiga rovfiskbestånd är därför viktiga för att upprätthålla en god habitatkvalitet. Det är klarlagt att i Kalmar län är dessvärre rovfiskbestånden svaga i Östersjön och flera fredningsområden eller liknande har upprättats av den anledningen. Bland annat har gädda och abborre helt försvunnit från en betydande del av deras ursprungliga förekomstområden.

Skarven äter i snitt 500 g fisk per dygn (Ovegård 2017). Det betyder att skarvbeståndet i Kalmar län konsumerar 29-35 ton fisk per dygn. Skarven är en generalist och äter den fisk som är lättast att fånga för tillfället. Vid en undersökning som gjordes i Kalmarsund 1992 dominerades födan av 41 % abborre och 36 % karpfiskar. Undersökningar visar (Ovegård 2017) att det för vissa fiskarter sker konkurrens med yrkes- och fritidsfisket. Skarvarna tog 10 % och 44 % av den mängd och storlekar som yrkesfisket fångar av ål, flundra, strömming, abborre, gädda och sik i Mönsterås respektive Karlskrona skärgårdar. Denna direkta konkurrens beräknades minska fiskets fångster med mindre än 10 % för alla arter, förutom flundra (>30%) och abborre (2-20 %). När predationen av mindre fisk inkluderades i beräkningarna minskades fångsterna för abborre med 13-34 % och för gädda 8-19 %. Konkurrenten mellan skarv och fiske varierade mellan de två områdena och för olika arter av fisk, men studien visar att skarvars predation lokalt kan konkurrera och ha negativ påverkan på vissa fisken. Analysen visade att skarvar generellt har en negativ effekt på fisk och att förvaltningsåtgärder för att minska predationen har positiva effekter på fisk. Författaren anför vidare: "Med ytterligare belägg och vetenskap om att skarven faktiskt kan ha en negativ påverkan på fisk och fiske yrkar jag på att man tar, inte bara den mänskliga konflikten om skarv på allvar, men även skarven som predator."

Tillgången på lekplatser eller uppväxtområden för ungfisken begränsar beståndsstorleken. De för Kalmar läns skärgård relevanta exemplen på detta är merparten av kustlekande sötvattensarter (Karås 1996, Sundblad m. fl. 2010) och laxartad fisk som leker i vattendrag (Degerman m.fl. 2001). Under sådana förhållanden minskar betydelsen av komplexiteten i den akvatiska näringsväven och påverkan från fiskätande predatorer har en mera direkt inverkan på bestånden. Effekten förstärks om predationen sker på storleksklasser som passerat den kritiska storleken. Opacak m.fl.

(2004) har studerat skarvarnas predation på ett känt fiskbestånd och visade att de hade en preferens för fisk mellan 100 och 149 mm. Auvinen m.fl. (2015) fann att skarven i Skärgårdshavet i sydvästra Finland hade en storlekspreferens för abborre på 10 – 20 cm, och för gös 20 – 28 cm. Det innebär att skarvarna konsumerar äldre individer än då inomartskonkurrensen och de täthetsreglerade faktorerna i beståndet är som starkast (Svärdson 1976, Lessmark 1983, Persson m. fl. 1991).

De marina arter, särskilt strömming och skarpsill, där kompensatoriska effekter gör att skarvpredationen inte påverkar bestandsstorleken förekommer i sådan mängd att den totala födoresursen i kustområdet inte är begränsande för skarven. Även om den totala födoresursen (carrying capacity) för skarven inte nämnvärt minskar kan kustens sötvattensarter påverkas utan att skarvarna får mindre föda. Detta utgör ett hot mot känsliga fiskbestånd och bidra till konkurrens med fisket efter viktiga fiskarter. I Kalmar läns skärgård gäller det framför allt gädda, abborre och laxartad fisk. När dessa arter i samband med lek och uppväxt koncentreras på små ytor kan skarv tillfälligt bedriva riktat fiske på bestånd som annars är för glesa för att påverkas av skarven. Denna predation leder till allvarlig skada på fiskbestånd och allvarlig skada på fisket, särskilt i mynningsområden och inom fredningsområdet för abborre- och gädda, men gäller även generellt för länet i övrigt vid viktiga, i nuläget, ej fredade lek-och uppväxtområden.

Forskning presenterad i en artikel i ICES Journal of Marine Science (2017) författad av Sture Hansson m fl. visar fördelningen av fångst av fisk mellan yrkesfiske, fritidsfiske och olika fiskätande däggdjur och fåglar indelat i de havsområden som används för fiskestatistik. Huvudsyftet är att bedöma risken att fåglar och däggdjur konkurrerar med fisket om olika fiskbestånd. Skarvens höga konsumtion av abborre längs kusten från Kalmarsund till Norrtälje sticker ut i beräkningarna. Man gör därför också en jämförelse med en schablonberäknad produktion av abborre i detta område. Resultatet är att skarven längs denna del av kusten har en beräknad konsumtion som når eller överskrider den nivå på 20 och 40 % av produktionen som för andra, mer välstuderade, fiskbestånd i Östersjön visat sig ha negativ påverkan på bestånden. Det anges att enbart fritidsfisket och yrkesfisket tillsammans kan påverka bestånd av abborre. Utöver fisket så påverkas beståndet främst av skarv som äter nästan sex gånger så mycket abborre som fisket fångar i fångstområde 27. Sälen i området äter något mer abborre än vad

fritidsfiske och yrkesfisket tillsammans fångar. Vad gäller skarvens predation på gädda i fångstområdet så är den något större än människans fångst, och även större än sälens fångst.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen ska pröva ansökan enligt 23a jaktförordningen (1987:905). Prövningen innefattar en bedömning huruvida en allvarlig skada har uppstått eller kommer att uppstå. Länsstyrelsen ska pröva om det finns någon annan åtgärd än skydds jakt. Vid prövning av ansökan ska länsstyrelsen bedöma om skyddsjakten försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus för skarv i dess naturliga utbredningsområde.

Bedömning av allvarlig skada

Länsstyrelsen har prövat om det finns risk för allvarlig skada på fisket på grund av skarven. I tidigare nationell förvaltningsplan för skarv och i Länsstyrelsen i Kalmar läns riktlinjer för skydds jakt på skarv uttalas bland annat följande: ”Till fiske räknas för det första yrkesfiskets fångster, förädling och försäljning av fisk inklusive de platser där verksamheten bedrivs, för det andra fiskodlingar (vattenbruk) och för det tredje fritidsfiske (husbehovsfiske, sportfiske, fiskeklubbers verksamhet, kommersiella Put&Take-vatten m.m.). Det bör understrykas att det är det ekonomiska bortfallet exempelvis genom utebliven eller skadad fångst, skador på redskap och liknande, som utgör motivet till beslut om skydds jakt för att förhindra allvarlig skada.”

Utifrån i ärendet presenterad forskning bl.a. Ovegårds undersökning år 2017 och Sture Hanssons artikel ICES Journal of Marine Science samma år, är det enligt Länsstyrelsens uppfattning visat att skarven äter stora mängder fisk och att skarvens predation i länets del av Östersjön bidrar till att skador uppkommer på för fisket väsentliga arter, storlekar och fiskeredskap. Då skarv söker föda flera mil från kusten i länets sötvatten, där den även etablerat sig i flertalet sjöar, bedöms skadorna även omfatta Kalmar läns sötvattenområden.

Skarven är en generalist och äter den fisk som är lättast att fånga för tillfället. Förutom den direkta effekten av skarvens konsumtion av fisk finns även indirekta effekter så som förändrade beteenden hos fisk samt förändringar i konkurrens mellan fiskarter och födotillgänglighet.

Det som skyddsjakten avser att skydda har stor ekonomisk betydelse för fisket. Fisket i området utgörs både av licensierat fiske samt sport- och fritidsfiske.

När det gäller det ekonomiska bortfallet genom utebliven eller skadad fångst, skador på redskap och liknande bedömer Länsstyrelsen utifrån det ovan redovisade att det rör sig om allvarlig skada och betydande ekonomiska skador vilket motiverar Länsstyrelsens beslut om skyddsjakt.

Bedömning av andra lämpliga lösningar

Länsstyrelsen bedömer att andra lämpliga lösningar i praktiken saknas. Det har endast i liten utsträckning bedrivits arbete med skadeförebyggande åtgärder eller skrämsemetoder. Bedömningen är att för att det ska utvecklas skarvsäkra redskap och skrämsemetoder behövs statliga medel och insatser från myndigheter. Länsstyrelsen bedömer att det inte går att ställa ytterligare krav på enskilda fiskare att utveckla sina redskap.

Bedömning av skyddsjaktens påverkan av skarvens bevarandestatus i dess naturliga utbredningsområde

Storskarven förekommer i Sverige med två olika underarter. Det är dels den häckande formen *Phalacrocorax carbo sinensis* (ofta benämnd mellanskarv) och dels formen *Phalacrocorax carbo carbo* ("Atlantisk storskarv") som häckar längs norska kusten men också på Kolahalvön. Delar av det sistnämnda beståndet övervintrar i Östersjön.

För att till viss del minska risken att påverka sistnämnda övervintrande bestånd beviljas ingen skyddsjakt under tiden december till och med februari.

Naturvårdsverket har i Nationell förvaltningsplan för skarv 2023 skrivit följande: "På nationell nivå bedöms storskarvens populationsutveckling vara stabil på lång sikt och dess naturliga eller hävdbetingade utbredningsområde bedöms heller inte minska inom en överskådlig framtid. Det kommer också sannolikt fortsätta att finnas en tillfredställande livsmiljö för att storskarvens population ska bibehållas på lång sikt. Sammantaget bedöms därför storskarv ha en livskraftig population och en gynnsam bevarandestatus"

Antal skarvar som tilldelas i Kalmar län är 7000 stycken, vilket utgör ca 10 % av inventerad population år 2023. Enligt sammanställning av

avskjutning år 2020 kan ca 600 skarvar förväntas att årligen fällas på enskilda initiativ enligt bilaga 4 jaktförordningen. Som en försiktighetsåtgärd anpassas den totala avskjutningen i rubricerat beslut till 6400 skarvar för att avskjutningen ej ska överstiga 10 % av inventerad population. Ett beslut om skyddsjakt ska dock syfta till att t.ex. minska antalet fåglar i förhållande till att skadan ska lindras (se EUkommissionens vägledning Great cormorant – Applying derogations under Article 9 of the Birds Directive 2009/147/EC, sid 15). Med hänsyn till den risk för allvarlig skada på fiske som föreligger gör Länsstyrelsen bedömningen att medgivet antal enligt detta beslut inte överskrider det antal som är rimligt i syfte att begränsa skadan.

Länsstyrelsen gör bedömningen att upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde inte försvåras genom beviljad skyddsjakt.

Tidpunkt för skyddsjakt

En del av nu beviljad jakt gäller under häckningstid. Det finns inte något förbud mot skyddsjakt under häckning, varken i fågeldirektivet eller i svensk lagstiftning, utan en avvägning får göras mot behovet av skyddsjakten och risken för onödigt lidande/etiska aspekter. Naturvårdsverket har bl.a. angett att skyddsjakt vid fasta fiskredskap kan medges även under häckningstid (se Nationell förvaltningsplan för skarv). Länsstyrelsen bedömer att även skyddsjakt vid ryssjor och nät bör kunna medges med hänsyn till att detta fiske är av liten omfattning under större delen av fåglarnas häckningsperiod.

Länsstyrelsen har kännedom om häckande sjöfågel i området för fredning av abborre och gädda, samt mynningsområden, och har funnit stora fågelvärden i vissa områden. Länsstyrelsen gör dock bedömningen att jakt under häckningstid kan vara acceptabel i områdena och beviljar därmed skyddsjakt från 1 mars till och med den 31 maj i området som är särskilt viktigt för abborren och gäddans reproduktion, se punkt C, samt i och i anslutning till mynningsområden 1 mars till och med 31 juli, se punkt B.

I länet i övrigt beviljar Länsstyrelsen skyddsjakt efter fåglarnas häckningstid. Eftersom viss jakt medges under häckningstid enligt detta beslut har Länsstyrelsen bedömt att jakt i närheten till skarvkolonier, samt jakt i närhet till kända bon av berguv, fiskgjuse, havsörn och skarv ska undantas viss tid för att inte störa den känsliga häckningen. Genom skyddsavståndet bedömer

Länsstyrelsen att jakten inte ger upphov till några negativa effekter på skarvars eller andra känsliga arters häckning. Jakt på häckande skarvar ska dock i möjligaste mån undvikas.

Motivering till skydds jakt under punkt A

Syftet med skyddsjakten vid fiskeredskap är att göra skarvarna rädda för att leta föda i anslutning till dessa samt ta bort eventuella problemindivider. För att få skrämseffekt behöver jakten ske när många skarvar samtidigt finns i redskapens närhet. Skarv har en direkt negativ ekonomisk påverkan på fisket med rörliga och fasta redskap både genom predation och att de skadar levande fisk samt orsakar skador på redskapen, vilket motiverar skydds jakt i anslutning till fasta och rörliga redskap i länets vattenområden. För att varje skjuten skarv ska leda till så många skrämda skarvar som möjligt bör jakten inte omfatta mer än några skarvar åt gången.

Motivering till skydds jakt under punkt B och C

Länsstyrelsen anser att skydds jakt på skarv inom fastställda fredningsområden, avsatta i enlighet med fiskelagstiftningen, i anslutning till åmynningar och andra delar av Kalmar läns grunda skärgård, är befogad. Behovet är som störst under våren då stora mängder lekvandrande fisk vandrar upp i vattendragen eller in på grunda delar av skärgården. Under våren vandrar även predationskänsliga smolt ut från vattendragen och under hösten vandrar skyddsvärd laxartad lekfisk upp. Fredningsområdena är ofta trånga, grunda vatten som väl passar skarvens fiske eftersom fisken har svårt att undkomma. Periodvis stora ansamlingar av fisk i miljöer som är lämpade för skarvens jaktteknik leder till att ett betydande antal skarvar fiskar i dessa områden. Svaga kompensatoriska effekter vid predation gör att detta fiske leder till allvarlig skada på fiskbestånd och allvarlig skada på fisket.

Motivering till skydds jakt under punkt D

Utifrån i ärendet presenterad forskning är det tydligt att skarven påverkar länets bestånd av abborre negativt och därmed orsakar fisket en allvarlig ekonomisk skada. Skydds jakt är därför motiverad i hela länets kustområde.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Bestämmelser om användning av blyhagel i eller inom 100m ifrån våtmark. REACH-förordningen (Europaparlamentets och rådets

förordning 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier).

Jaktlagen

5 § Var och en skall visa viltet hänsyn. Idrottstävlingar och annan liknande friluftsverksamhet i marker där det finns vilt skall genomföras så att viltet störs i så liten utsträckning som möjligt. Viltet får inte ofredas och inte heller förföljas annat än vid jakt. Förbudet hindrar dock inte att lämpliga åtgärder vidtas av markinnehavaren i syfte att motverka skador av vilt, om sådana skador inte kan motverkas på annat tillfredsställande sätt. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förbudet att ofreda viltet och om villkoren för att trots förbudet vidta åtgärder som avses i andra stycket. Lag (2001:443).

27 § Jakten skall bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande och så att människor och egendom inte utsätts för fara

Jaktförordningen

9 b § I föreskrifter eller beslut som avses i 11, 14 och 15 §§, 20 § 2 samt 21, 23 a-23 d, 24, 24 c, 29 och 31 §§ ska det anges 1. vilka arter som berörs och antalet djur som får fällas, 2. vilka medel och metoder som får användas, 3. vilken tid och vilket område som avses, 4. de villkor som i övrigt behövs för att så långt som möjligt undvika skador eller olägenheter av betydelse för den berörda artens bestånd, och 5. den kontroll som kommer att ske.

10 § Vid jakt får vapen och andra jaktmedel användas endast i den utsträckning och på det sätt som anges i denna förordning eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av förordningen. Förordning (2019:174).

21 § Utöver vad som följer av 20, 20 a och 20 b §§ får den myndighet som beslutar om jakten i det enskilda fallet besluta om undantag från förbudet i 31 § första stycket jaktlagen (1987:259) i fråga om jakt efter björn, varg, järv, lo, utter, valar och fladdermöss samt när det är fråga om jakt som avses i 24 § eller 31 § första stycket 1 denna förordning. I övriga fall får länsstyrelsen besluta om sådana undantag. Om flera län är berörda och det är länsstyrelsen som beslutar om undantag, prövas frågan av länsstyrelsen i det län där huvuddelen av marken är belägen. I fråga om vilda fåglar, björn, varg, järv, lo, utter, bäver, mård, iller, skogshare, vikare, valar och

fladdermöss samt i fråga om andra vilt levande djurarter som har markerats med N, n eller F i bilagan till artskyddsförordningen (2007:845) får undantag medges endast om 1. det inte finns någon annan lämplig lösning, 2. upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde inte försvåras, och 3. undantaget behövs för att en sådan begränsad jakt som avses i 23 c § ska kunna genomföras eller behövs av något sådant skäl som anges i 23 a § eller 31 § första stycket denna förordning. Förordning (2018:632).

23 a § Om det inte finns någon annan lämplig lösning, och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, får beslut om jakt som avses i 23 b, 24, 25 och 29 §§ meddelas 1. av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller av andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse, inbegripet orsaker av social eller ekonomisk karaktär och betydelsefulla positiva konsekvenser för miljön, 2. av hänsyn till flygsäkerheten, 3. för att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom, eller 4. för att skydda vilda djur eller växter eller bevara livsmiljöer för sådana djur eller växter. Ett beslut som avses i första stycket får även avse rätt att göra ingrepp i fåglars bon eller förstöra fåglars ägg. Förordning (2009:1265).

29 § Om förutsättningarna enligt 23 a § är uppfyllda för andra djur än björn, varg, järv, lo, säl eller örn, får länsstyrelsen ge tillstånd till skyddsjakt. Länsstyrelsen ska i beslutet om tillstånd bestämma hur man ska förfara med ett fångat eller dödat djur av en art som avses i 33 § första stycket. Om beslutet rör arter som annars är fredade, är länsstyrelsen skyldig att årligen till Naturvårdsverket lämna de uppgifter om jakten som verket begär. Förordning (2021:334).

59 § Polismyndigheten, länsstyrelsen och Naturvårdsverket får förordna att beslut enligt denna förordning skall gälla utan hinder av att det har överklagats. Förordning (1994:108).

Verkställighetsförordnande

Mot bakgrund av de intressen som motiverar skyddsjakten och då det föreligger risk för skada på fiske bör beslutet kunna genomföras skyndsamt. Det är nödvändigt för att förhindra de skadeproblem som annars uppstår. Länsstyrelsen bedömer därför att det finns skäl att med stöd av 59 § jaktförordningen föreskriva att detta beslut ska gälla även om det överklagas.

Riktlinjer

Nationell förvaltningsplan för skarv 2023, Naturvårdsverket

Övergripande riktlinjer för skydds jakt efter skarv i Kalmar län

Information

Uppdaterad karta över aktuella fredningsområden för fisk och område för skydd av abborre/gädda finns på:

<https://www.svenskafiskeregler.se/>

Länsstyrelsen erinrar om den obligatoriska viltvårdsavgiften och att skottlossningstillstånd behövs inom detaljplanelagt område.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av avdelningschef Anders Karlsson med vilthandläggare Mattias Persson som föredragande. I ärendet har även länsfiskekonsulent Tobias Borger och enhetschef Fredrik Ustrup deltagit.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Kopia till

Birdlife Sverige
Jägareförbundet i Kalmar län
Jägarnas Riksförbund Kalmar län
Kalmar läns kommuner
Kalmar läns Ålfiskareförbund
Kalmarsunds Norra Sjöjaktsvårdsförening
Kustbevakningen Region Syd
Naturskyddsföreningen Kalmar län
Naturvårdsverket
Norra Kalmar läns fiskareförbund
Polismyndigheten Region syd

Sveriges Fiskares Producentorganisation
Sveriges sportfiske- och fiskevårdsförbund
Tjust fågelklubb
Viltförvaltningsdelegationen i Kalmar län
Ölands ornitologiska förening
Östra Smålands ornitologiska förening

Du kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Så här överklagar du beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Kalmar län antingen via e-post; kalmar@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Kalmar län, 391 86 Kalmar.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen senast den 31 mars 2025. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där du kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå dig.

Om du har handlingar som du anser stödjer ditt överklagande bifogar du kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 25 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet uppge sitt namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, kalmar@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 80 00. Ange diarienummer 1285-2025.